श्रीः
श्रीमते रामानुजाय नमः
श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

विल्लूर् नडादूर् श्री श्रीनिधेः कृतिषु

॥ क्षेमकारिशतकम् ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

श्री रङ्गरामानुज महादेशिकन्

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

श्रीः

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

॥ क्षेमकारिशतकम् ॥

कविताजितकल्लोलिकन्यकाकान्तवक्षसे ।
करुणादिगुणाढ्याय कमलानिधये नमः ॥

अथ प्रथमः महाप्रासविहारः

श्रीलक्ष्मीसदने स्थितिं कलयते श्रीपक्षिराजाय ते
श्रीलक्ष्मीभगवद्विवाहविधये हेतुत्वमातस्थुषे ।
श्रीलक्ष्मीभगवत्सुवाहमणये वेदौघपूर्णात्मने
श्रीलक्ष्मीसदनादिवाञ्छितवरान् सद्यः प्रदात्रे नमः ॥ **1** ॥

अमृतकलशसिन्धोरन्तरङ्गे शयानं
अमृतकलशसिन्धोः कन्यकामुद्वहन्तम् ।
अमृतकलशसिन्धुं कञ्चिदंसे वहन्तं
अमृतकलशहस्तं भावये पक्षिराजम् ॥ **2** ॥

पाकशासनशिलामयाकृते !
पाकशासनसहोदरप्रिय ! ।
पाकशासन ! दिशेह पक्षिणां
पाकमस्य कवितासु कञ्चन ॥ **3** ॥

कलशजलधिकन्यागेहगेहे लसन्तं
कलशजलधिकन्याकान्तकान्तं वहन्तम् ।
कलशममृतपूर्णं हस्तपद्मे दधानं
कलशजलधिकन्यावीक्षितं सन्नमामि ॥ **4** ॥

पद्मालयेऽतिमधुरे कृतनित्यवासः
    पद्माभिराममधुनाशनक्लृप्तचित्तः।
पद्माभिजातशुभवाहनहंससेव्यः
    पद्मासितेक्षणनिभः परिपातु पत्री ॥ 5 ॥

जगन्मातुर्गेहे नगरतिलके पूर्णविभवे
    जगन्मातुर्गेहं भुजयुगलमध्यं निजमयम्।
जगन्माता कृष्णाजिनपिहितमाहो ! स कलयन्
    जगन्मानं दृष्ट्वा पतगपतिमानन्दमयते ॥ 6 ॥

आश्लेषातारदेवान् हृदि भयभरितान् सन्ततं कुर्वतस्तान्
    आश्लेषादात्मदारद्वयकरकलितादादिमूलस्य पुंसः।
आश्लेषादूरुजातादधिगतमहितानन्दयोगस्य वीन्दोः
    आश्लेषं बुद्धिरेषा मम समधिगता मोहमंहो ! प्रयाति ॥ 7 ॥

कमलस्थितदेवतागृहे
    कमलश्रीहरिनेत्रवाहनम्।
कमलं कलयन्तमाश्रये
    कमलश्रीकरसूतसोदरम् ॥ 8 ॥

पद्मं कर्णे वहति स भवान् पद्मनाभं तथांसे
    पद्मं कर्णे पतगनृपते ! तं महान्तं परस्मिन्।
पद्मागारस्त्वमिति यदतस्स्वानुरूपे पवित्रे
    पद्मागारे ननु पुरवरे सादरो वर्तसेऽस्मिन् ॥ 9 ॥

कमठं करटिं च भक्षयन्
    कमलं हन्त ! सतां विवर्धयन्।
कमलालयभूषणं स मे
    कमलाकान्तधरः करोतु शम् ॥ 10 ॥

सूरसं सरसिजालयवत्या
    सूरसं च तत एव जगत्याम्।
सूरसन्नयनमत्र वहन्तं
    सूरसारथिसहोदरं भजे॥ 11॥

पक्षीन्द्र ! रक्षेति वदन्ति लोकाः
    पक्षीन्द्र ! पश्येति वदन्ति केचित्।
पक्षीन्द्रलक्षीकृतभक्तिभावः
    पक्षीकृतो रक्षसि भव्यशब्दः॥ 12॥

अथ द्वितीयः प्रासविहारः

रक्षसस्तनुभवेन पातितं
    रक्षतस्तव तदा रघूद्वहम्।
पक्षपातविभवोऽस्तु तादृशः
    स क्षणाय पतगेन्द्र ! मे सदा॥ 13॥

शिलामयी ते तनुरत्र पक्षिन् !
    कलापिकान्ता कवचोज्ज्वलेयम्।
मलानि मन्नेत्रगतानि नित्यं
    विलासलेशेन विनाकरोतु॥ 14॥

अंसाश्रयं कञ्चन कालमेघं
    कंसान्तकं रञ्जयतो निनादैः।
शंसास्पदं विक्रमवैखरी सा
    ध्वंसाय भूयादघसन्ततेर्नः॥ 15॥

फणितिभिरमलाभिरुत्थिताङ्गः
    मणिरभिपातु स पक्षिणामयं नः।

गुणिवरपुरुषोत्तमस्य वाहः
फणिरमणीरमणीयतानिरासः ॥ 16 ॥

पक्षिराज ! भव मेऽक्षिगोचरः
भक्षितोरग ! शुभक्षिताविह।
रक्षितानघमुनीश्वर ! प्रभो !
शिक्षितामितदनूदितोत्तम ! ॥ 17 ॥

वरुणालयजागृहे स्थितं
तरुणा स्वर्गसदां समक्रमम्।
अरुणावरजं तमाश्रये
करुणापूरितशुद्धमानसम् ॥ 18 ॥

मरुणा भवनामधारिणा
गुरुणा तप्तममुं जनं भृशम्।
वरुणालयजागृहेऽर्चितः
करुणानिर्वृतमातनोतु माम् ॥ 19 ॥

पयोधिकन्याभवने वसन्तं
वयोधिकं कञ्चन भावयामि।
रयोत्तरं वेदमयं यमाहुः
जयोदयं येन जना लभन्ते ॥ 20 ॥

नारायणं यो वहते सरागं
साराधिकं यं सुधियो वदन्ति।
आराधितो यस्सदने रमायाः
पारायणं तस्य करोमि नाम्नाम् ॥ 21 ॥

पयोधिकन्यासदने विभान्तं
वयोधिकं कञ्चन भावयामि।

अयोधिको येन भवेद्भवेऽस्मिन्
    भयोदयः कोऽपि कदाऽपि न स्यात् ॥ 22 ॥

वातस्य जेतुर्विहगेश्वरस्य
    तातस्य वाचा करिकूर्मभोक्तुः।
यातस्य नाकं त्वमृतापहर्तुः
    मा तस्य कोऽप्यस्ति समो जगत्याम् ॥ 23 ॥

कारागृहान्तः कलितावतारं
    वाराणसीदाहकचक्रपाणिम्।
धाराधरं कञ्चन संवहन्तं
    साराधिकं पक्षिपतिं प्रपद्ये ॥ 24 ॥

कारागृहान्तर्जनिमाप्तवन्तं
    धाराधरं स्वांसगतं वितन्वन्।
कारागृहान्मां भवनामधेयात्
    वीराजराड् विष्णुपदे विधत्ताम् ॥ 25 ॥

वश्यो विष्णुर्यस्य गुणौघैः
    नश्यत्यंहो यस्य दृशा नः।
भ्रश्यन्त्यसवो येनाहीनां
    पश्यत्वस्मानेष कटाक्षैः ॥ 26 ॥

वञ्जुलवल्लीनायकवाहं
    अञ्जनसंमितविग्रहवर्णम्।
मञ्जुलराजतकवचं वन्दे
    रञ्जितसेवकमानसनेत्रम् ॥ 27 ॥

अथ तृतीयः अनुप्रासविहारः

परस्य पुंसः प्रणयैकपात्रं
पयोधिजापत्तनक्लृप्तवासः।
पदोदरप्राणगणापहारी
पतङ्गराजः परितस्स पातु ॥ 28 ॥

पदे पयोधेः प्रियकन्यकायाः
पदाब्जसञ्चारपवित्रितेऽस्मिन्।
पदोदरामोदविहारहारी
पदे पदे सम्पदमातनोतु ॥ 29 ॥

पद्मानिवाससदनः परमस्य वाहः
पक्षानिलक्षपितपन्नगराजराजिः।
पाकारिसैन्यपरिभावुकवीर्यलेशः
पथ्यानि मे दिशतु पत्ररथावतंसः ॥ 30 ॥

पातालान्तः प्रविष्टो भयभरमधिकं वर्धयन् पन्नगानां
पद्माकान्तं वहन् तं पथि सति मरुतां पश्यतामक्षिजाते।
पाथो मोदाभिजातं किमपि विगलितं क्षालिताघं वितन्वन्
पद्मासद्माभिरामः पतगपरिबृढः पातु पाषाणवर्ष्मा ॥ 31 ॥

पारम्यस्यैकपात्रं रभसगतिजुषां पन्नगप्राणहारी
पारापेतागमात्मा प्रणतजनमनश्चिन्तितार्थप्रदाता।
पाथोजाक्षस्य वाहः पतगपरिबृढः पातु मां पापबृन्दात्
पारावारात्मजातासदनपुरवरश्रीगृहे राजमानः ॥ 32 ॥

जातो वातोऽनुगन्तुं यमिह गतिपदे नो मनागप्यलं सः
जाये रुद्रासुकीर्ती घटितविघटिते हृष्यतो येन शीघ्रम्।

जालं पापस्य मेऽलं हरतु स भगवानण्डजानां प्रधानो
    जानक्यानन्ददश्श्रीरघुकुलजमणेर्जीवितस्य प्रदाता ॥ 33 ॥

उपलवपुषमीडे नायकं पक्षभाजां
    उफलमुबलमस्मिन्निन्दिरामन्दिरे नः।
उभललितनिदानं श्रीपवर्गादृताख्यं
    कमपि बहुविचित्रं स्वापवर्गप्रदं तम् ॥ 34 ॥

विनतात्मभवो विनतादरवान्
    विहृतिं धत्ते तदिदं युक्तम्।
सुरसस्सुतरां सुरसात्मभवान्
    हरतीत्येतद् भाति विचित्रम् ॥ 35 ॥

पतङ्गराजः फलदो नतानां
    बलिष्ठधुर्यो भगवान् महात्मा।
पवर्गहृद्योऽपि विपापवर्गो
    विपापवर्गोऽप्यपवर्गदायी ॥ 36 ॥

विनतानन्दन ! विनतानन्दन !
    सुरसाभूहर ! सुरसाभूसुख !।
कमलावेश्मनि कमलावेश्म च
    वसता वहता भवताऽस्मि सुखी ॥ 37 ॥

शम्पा रमा यस्य स कालमेघः
    शंसत्यजस्रं यमिमं वहन्तम्।
शङ्काकुलं सर्पकुलं स तन्वन्
    शन्नश्शकुन्तः परमस्तनोतु ॥ 38 ॥

शकुन्तला यत्कुललालिता सा
    शशाङ्कदर्पं मुखतो हरन्ती।

शशाङ्कवंशस्य ददौ प्रकाशं
    शकुन्तराजस्स तनोतु शं नः ॥ 39 ॥

श्रुतिस्वरूपे त्वयि सन्निविष्टः
    श्रुती निनादैस्सुखयत्युदारैः।
श्रुत्येकगम्यान् कलयन्नरातीन्
    श्रुत्येकगम्यस्स्वसमान् विधत्ते ॥ 40 ॥

अंसे स्थितस्य पुरुषस्य परस्य कान्त्या
    अम्भोदवत् किमिह भासि शिलागरुत्मन् !।
अस्याङ्घ्रिजासरिदुपावृतवत् किमेवं
    अत्रासि तद्रजतकञ्चुकसंवृताङ्गः ॥ 41 ॥

वाराशिकन्यासदनेऽतिमान्यं
    वासं भजन्तं विहगाधिनाथम्।
वाचां भरैः "देहि -नमामि" हीनैः
    वाहं हरेरन्तरहं वहामि ॥ 42 ॥

शशाङ्कसहजागृहे शमितसर्पलीलारसः
    शठारिमुखसूक्तिभिश्शतश आदरात् कीर्तितः।
शतक्रतुशरेष्वहो ! शलभतां दिशन् तेजसा
    शमत्र मयि सन्नते शरणमागते पुष्यतु ॥ 43 ॥

शशिभगिनीशरणगतं
    शरणममुं तमहमगाम्।
शमितमहाफणिललितं
    शतमुखभूशुभविजयम् ॥ 44 ॥

शर्वमौलितटिनीतटनृत्यत्
    शर्वरीशभगिनीशरणस्थम्।

सर्ववाञ्छितकरं विहगेन्द्रं
सर्वलोकपतिवाहमाश्रये ॥ 45 ॥

सुपर्णं सुशाखं सुरौघाभिनन्द्यं
सुपक्षं सुपृष्ठं सुमेरोस्सपक्षम् ।
सुतायास्सुधाब्धेः सुगेहे वसन्तं
सुखं प्राप्तुमाप्तास्सुतं कश्यपस्य ॥ 46 ॥

सरस्वतीभिस्सततं स्थिताभिः
सम्पूर्णसर्वावयवं सुपर्णम् ।
सरोजवासासदने वसन्तं
समाश्रये सारसनेत्रवाहम् ॥ 47 ॥

सुरपतिपृतनाधूननपटुना
सुतनोर्विनतासंज्ञावत्याः ।
सुत इति जगति प्रथितेनाहं
सुखमिह निखिलं प्राप्तस्सत्यम् ॥ 48 ॥

सुरासुरानन्दितविक्रमौघं
सुकीर्तिलीलारसनिर्वृताङ्गम् ।
सुधाब्धिकन्यासदनाङ्गणस्थं
सुतं प्रपद्ये विनताङ्गनायाः ॥ 49 ॥

सुधाम्बुधिसुतागृहे सुरपतेश्चमूत्रासदः
सुधाकलशहारकस्सुमशरस्य वाहः पितुः ।
सुधीमणिभिरर्चितस्सुभगनीलमेघप्रभः
सुपर्ण इह मानसे सुखद एतु वासं सदा ॥ 50 ॥

रमारमणवाहनं रणजयश्रिया सेवितं
रवेः रथगसोदरं रघुपतेः रणे रक्षकम् ।

रमासदनवासिनं रयजिताञ्जनारञ्जनं
    रवेण कृतमङ्गलं रतमना अहं भावये ॥ 51 ॥

शतदलशरणायाः सद्म सम्भूषयन् तं
    शतदलकुसुमाक्षं शार्ङ्गपाणिं वहन् नः।
शतमखमणिनीलस्सार्वभौमः खगानां
    शतमखसहजातश्रीसुहृत् पातु पापात् ॥ 52 ॥

कल्लोलिनीकामुककन्यकायाः
    कान्ते निशान्ते कलयन्निवासम्।
काकोदरत्रासदकूजितो नः
    करोतु कं कश्यपपुत्ररत्नम् ॥ 53 ॥

अथ चतुर्थः चमत्कारविहारः

चक्षुश्श्रुतीनां चरमां दशां य -
    न्नासा निजाग्रेण सृजत्यजस्रम्।
स वैनतेयः श्रुतिबृन्दरूपः
    श्रुती रुतैस्स्वैः परितः पुनातु ॥ 54 ॥

वटतरुमहाशालालग्नान् मुनीनभिरक्षितुं
    गरुड ! भवता क्षुत्क्षुण्णेनाप्यहो ! यदनुष्ठितम्।
तदिह भगवद्भक्तप्रान्ते ममोदितमागसां
    निचयमखिलं दूरीकर्तुं चरित्रमलं भृशम् ॥ 55 ॥

उपरो भगवानिह भाति हरिः
    कमलासदने स भवान् हि तत्।
उपलाकृतितामधिगत्य परां
    उपकाररतिं कुरुते नितराम् ॥ 56 ॥

सौक्ष्म्यात् पश्यति सर्वमत्र परितः श्रीमान् मुनिः कश्यपः
तस्यायं तनयोऽनघो विनतया सत्या स्वकुक्षौ धृतः।
तस्मात् सौक्ष्म्यविलोकनेऽतिनिपुणः श्रीवाहकोऽयं हरेः
सौक्ष्म्यं सौतु मनस्यमुष्य सततं धर्मस्य पक्षीश्वरः॥ **57** ॥

आकाशे किरणैर्नवैस्समुदितैस्सूर्यस्य हेमायिते
वृक्षाग्रैर्मृदुनानिलेन चलितैः संवीजिते चामरैः।
मेघानां शकलैः गतागतियुतैः सम्भूषिते राजतैः
अंसाग्रे कलयन् घनं कमपि तं पक्षीश्वराग्रे भव॥ **58** ॥

यत् पातालगताहिसञ्चयफणासम्भेदि नासाग्रतः
निर्धूतानतपापराशि निगमस्तोमस्य दिव्याकृति।
छन्दोधाम सुधामसारथिमणेर्यद्भ्रातृतामास्थितं
तल्लक्ष्मीसदने समर्चितपदं तेजो ममास्तु श्रियै॥ **59** ॥

सुगन्धगिरिमस्तके मधुरवञ्जुलासंयुतं
विलोचनविनोददं विनमदिष्टसन्दायिनम्।
सदा मनसि सादरं नयनयोश्च कुर्वन् सृतौ
सहस्रनयनोपलाकृतिरयं जयत्यण्डजः॥ **60** ॥

अंसे कंसरिपुं वहन्तममृतं हस्ते प्रशस्तामृतं
नासाग्रेण सदा विभिन्नभुजगं श्रीगेहगेहस्थितम्।
इष्टानानतसञ्चयेषु ददतं तं पक्षिणामीश्वरं
स्वान्ते सन्ततमादरेण कलये वेदौघसद्विग्रहम्॥ **61** ॥

आकाश आस्ते स यदंसदेशे
शाखास्समा यस्य वसन्ति देहे।
पक्षीश्वरोऽयं परमाद्भुतात्मा
करोतु कल्याणपरम्परां नः॥ **62** ॥

कमलाभवने कमनीयतमे
    मणिमुक्ताभिधतटिनीतटगे।
मणिराजनिभं महनीयतमं
    पतगप्रवरं वरदं वरये ॥ **63** ॥

तुरगान् सवितुर्नयतस्सहजम्
    उदरादुदितं विनतासुतनोः।
उरगानुदरे कलयन्तमहं
    पतगाधिपतिं सततं कलये ॥ **64** ॥

पक्षी कोऽपि वराक एष वदतु स्वैरं रुतैश्शोभनं
    यद्वाऽशोभनमत्र का नु गणना चिन्ताऽथवा का मम?।
लक्ष्मीमन्दिरमन्दिरेऽतिमहिते सम्पूजिते सन्ततं
    पक्षीन्द्रे त्वयि मङ्गलैकनिलये मन्मानसे जाग्रति ॥ **65** ॥

"रक्षां पक्षिपते! गजस्य कलयन् अंसे त्वदीये स्थितः
    तेने कर्षणमत्र तत्रभवतः खेदाय किं नाऽभवत्"।
"मोदायैव यदार्तरक्षणकृते वेगोऽस्य मान्यो गुणः
    तेनैवास्य पदाम्बुजेऽस्मि नितरां दास्यं गतो निर्वृतः" ॥ **66** ॥

प्रालेयाहार्यकन्यापरिबृढधनुषि ज्याविमुक्ते ऋजुत्वं
    प्राप्ते बाणे त्वयाथो पतति भगवतः पादमूले मुरारेः।
भक्ते सक्ते मृदङ्गे नतशिरसि ततो हन्त! गङ्गाधरेऽस्मिन्
    अस्मत्स्वामिन्! गरुत्मन्! त्वमसि यदुपतेः सस्मितप्रेमपात्रम् ॥ **67** ॥

श्रीमान् वञ्जुलवल्लिकापरिबृढः सौगन्धिकाद्रेः पतिः
    तिष्ठन् श्रीमणिमौक्तिकापरिसरे रम्ये विचित्रेऽत्र वै।
पश्यंस्त्वां चतुराननेन चतुरो वेदान् मुदाधीतिना
    दातुं किं युवयोरुदीतहृदयो बाहुद्वयं तत् दधौ ॥ **68** ॥

आनीते भवता विरोचनकराद्धाम्ने किरीटे तदा
मुक्तं मौक्तिकमेकमग्रसरिति श्रीभासुरं मार्गितुम्।
हस्तौ द्वौ प्रसृतौ विधाय सफलौ सञ्छादितुं तन्मणिं
हस्तावेव नहीति किं नु कथयन् स्वामी द्विहस्तोऽभवत्॥ **69** ॥

उपलाकृतिमुत्पलेन तुल्यं
रजताच्छदभूषिताङ्गजातम्।
नभसा सितमेघजालभाजा
समतामितमाश्रयेऽण्डजातम्॥ **70** ॥

"त्रयीमूर्तिस्त्वं" मम च स भगवानम्बरमणिः
त्रिधाम्नो धाम त्वं मम च स रथी नाम सदनम्।
तथापि त्वत्प्राप्तौ चकितचकितो धुर्यगुणधीः
इति भ्रात्रा मन्दस्मितमधिगतः पातु खगराट्॥ **71** ॥

शाखाभङ्गाद्वटपरिहृतिं क्लृप्तवान् किं त्वमेतत्
ज्ञात्वा रुद्रो वटतरुतले नर्तनं संविधत्ते।
यत्राभूवन्नुरगनिवहा निर्भया अङ्गलग्ना
नृत्तानूद्यन्मणियुतफणालोकधूतान्धकाराः॥ **72** ॥

लक्ष्मीसद्म भवान् वहन् विहरति श्रीमन्! पतङ्गप्रभो!
लक्ष्मीसद्म च सत्त्वदं वहति यत् त्वां तेन विद्योतते।
यस्त्वं नाम वहत्यहो भुवि जनः तं चावहन् यो जनः
लक्ष्मीसद्म स एव सर्वभुवनश्लाघ्यो भवेन्मानवः॥ **73** ॥

पुराणपुंसो वहनं वितन्वन्
वयोधिकस्सन् विनतात्मजातः।
दृषन्मयो दण्डधरोस्त्यहीनां
स्थितिं गतः क्षीरधिभूगृहान्तः॥ **74** ॥

सहोदरायास्सदने सुधांशोः
    सूर्यस्य सूतस्य सहोदरोऽयम्।
सर्पेन्द्रसन्तानसमाप्तिसाशः
    स मे समां सम्पदमातनोतु ॥ 75 ॥

रुद्रेण सत्यं भगिनी हि दत्ता
    निजाङ्गभूषागणरक्षणार्थम्।
रुद्रा हि सेयं तव नायिका यत्
    विहङ्गराजेति वितर्कयामि ॥ 76 ॥

भुञ्जन् भुजङ्गानुपवीत भूतं
    भुक्तौ तु तेषामपवीतभूतम्।
तं ब्रह्मसूत्रं तु समीक्ष्य सर्पं
    मन्थानशैलस्मरणं विधत्से ॥ 77 ॥

कार्कोटहारः कबलीकृतानां
    कुक्षिस्थितानां भुजगोत्तमानाम्।
आश्वासनार्थं तव नाभिरन्ध्रं
    विशन्निवाभाति तदन्तिकास्यः ॥ 78 ॥

चरति गगने त्वय्यंसस्थं विधाय रमाधवं
    तपति तपने तच्छत्रत्वं गतस्तव पाणितः।
तव कटकतां यातश्शेषः फणागणविस्तृतः
    तव च हृदयं नस्सर्वेषां धिनोति फणीश्वरः ॥ 79 ॥

"स्वामिन् !" "वञ्जुलवल्लि !" "केन भवता नाविष्कृता बाहवः
    चत्वारोऽत्र भुजद्वयं पुनरिदं चक्राय शङ्खाय च"।
"कान्ते ! भक्ततमो मम प्रियसुहृत् मद्वाहनेन्द्रो वरः
    बाहुद्वन्द्वयुतो ममापि तदलं" "स्वामिन् ! नमस्ते नमः" ॥ 80 ॥

भुजगाभरणो न धूर्जटिः
    कमलावासगतो न विश्वसृक्।
नवमेघनिभो न माधवः
    क इतीहास्मि न वक्तुमीश्वरः ॥ **81** ॥

कमलालयमातनोत्यधः
    वहते तं कमलालयं नतः।
भुजगाभरणः प्रमोदते
    भुजगान् हन्ति च कोऽन्वयं पुमान् ॥ **82** ॥

भुजगाभरणः कमलालयगो
    नवमेघनिभो यदयं तदयम्।
त्रिभिरपि देवैः स्वयमुदितोऽभूत्
    त्रिभिरपि वेदैः कोऽपि पुमान्नः ॥ **83** ॥

केतुवाहनतयैव मित्रता
    सावयोस्तदिह साप्यहीनता।
तेन शेषफणिराजमित्रता
    वैनतेय ! तव भातु सन्ततम् ॥ **84** ॥

इत्यवेत्य भगवन्मतं स्थितं
    शेषतां वहति शेषवद्भवान्।
शेष एष तव सोऽहमित्यतः
    मामशेषपतगेश्वरोऽवतात् ॥ **85** ॥

भुजान्तरविभूषणं भगवती पयोधेस्सुता
    भवानपि च वाहनं भगवतोऽस्य विष्णोरिति।
वदन् किल पदे पदे वकुलभूषणस्सादरं
    भजत्यमितभक्तिदैः निजवचस्सुधाराशिभिः ॥ **86** ॥

विष्णुं वहन् विष्णुपदैकलोलः
    रुद्रानुकूलः कमलालयेऽपि।
भक्त्या महत्या सततं निविष्टः
    त्रिमूर्तिहृद्यः श्रुतिमूर्तिरिन्धे॥ 87॥

अथ पञ्चमः प्रार्थनाविहारः

पक्षिराजविनतात्मजसेवा
    विक्षिपत्यघततिं विनतानाम्।
सुक्षितिस्सुकृतभूरिफलानां
    अक्षि मत्सुतमणेः सुखि कुर्यात्॥ 88॥

पक्षिराज ! भुजगेश्वरालये
    भक्षितामितभुजङ्गसन्तते !।
रक्षितानघवटस्थसन्मुने !
    स्वक्षिमद्वरममुं सुतं कुरु॥ 89॥

नेत्रं हि गायत्रमुशन्ति यस्य
    नेत्रं खगानां परमं यमाहुः।
गात्रं यदीयं कनकाभदृश्यं
    नेत्रं स पुत्रस्य सुखीकरोतु॥ 90॥

अक्षौहिणी येन हता सुराणां
    कुक्षौ कृतेभेश्वरकच्छपेन।
स क्षौमसंवीततनुर्गरुत्मान्
    अक्षौघमस्माकमघात् पुनातु॥ 91॥

पक्षीन्द्र ! लक्ष्मीसदनो बलाढ्य !
    पक्षेण निर्धूतविपक्षजात !।

पक्षं मदीयं विजयेन युक्तम्
अक्षीणधर्मं दयया विधेयाः ॥ 92 ॥

अतिकुटिलगतिस्सन्नात्मनश्छादनार्थं
विशति किमपि रन्ध्रं हन्त ! वक्त्रेण घोरम्।
वमति विषमपि स्वं सर्वदा गूढवृत्तिः
विमत इह ममायं शिक्षयेमं खगेन्द्र ! ॥ 93 ॥

पद्मानिधिं वहसि पद्मपलाशनेत्रं
पद्मानिधौ विहरसे नगरेप्यमुष्मिन्।
पद्मानिधौ मयि विधाय तथा प्रसादं
पद्माप्तसूतसहजावह सादरत्वम् ॥ 94 ॥

पद्मालये पुरवरे पतगेन्द्र ! तिष्ठन्
पद्मालयं श्रुतियुगं श्रुतिरूप ! तन्वन्।
पद्मालयं वहसि पद्मपलाशनेत्रं
पद्मालये मयि च मन्दमतौ प्रसीद ॥ 95 ॥

पदन्यासक्रान्तत्रिभुवनमिमं वेङ्कटपतिं
"पदन्यासं कुर्या मम करयुगे शेषगिरिराट् !"।
पदान्येवं मन्त्रे परिविरचयन् पत्त्ररथराट्
पदं शेषाद्रेर्मे व्रणविरहितं तत् सुखयतु ॥ 96 ॥

श्रीमन् ! पन्नगसार्वभौमनगरे श्रीदेवनाथान्तिके
नासाग्रेण नदीं हि तादृशरसां यद्वद्भवान् निर्ममे।
तद्वन्मत्सुहृदो हृदो हितरसां वाचं करोतून्नतां
येनोपैति मुदं मदीयगृहिणी तत्तातपादा अपि ॥ 97 ॥

स्वामिन् ! पक्षीश्वरास्मिन् ! कुरु मयि करुणामीषदेतन्ममालं
येन स्युस्ते भुजङ्गप्रमुखविषधराः गोचरा नाक्षिमार्गे।

क्षेमो भूयः कुटुम्बे स्वयमतिमहितो वर्धमानो मम स्यात्
श्रीमान्नारायणोऽपि स्वयमतिकुतुकी स्वैर्ममात्के सदा स्यात्॥ **98** ॥

भुजङ्गपाशं किल मोचयित्वा
भुजायुगीपञ्जरगः खरारेः।
भुजा स्वतुण्डेन भुजङ्गमानां
भुजादिकं रक्षतु मामकीनम्॥ **99** ॥

सूतस्य वाहस्सुरनाथसूनोः
सूतस्य सूरस्य सहोदरो यः।
सूतस्य कस्याऽपि सुतस्य सूनुः
सूतस्स मे भातु मनोरथस्य॥ **100** ॥

सरोजवासासदने वसन्तं
सरोषमाच्छिन्नसरीसृपौघम्।
सरोगमेतं सुखिनं विधातुं
सरोमहर्षः शरणं प्रपद्ये॥ **101** ॥

श्रीनिवासकवितल्लजकॢप्तं
श्रीनिवासवसतेः पतगेन्दोः।
श्रीनिवासशतकं पठितं चेत्
श्रीनिवासशतकं प्रददाति॥ **102** ॥

॥ इति क्षेमकारिशतकं समाप्तम्॥